

लोकपालाध्यायः ॥ २ ॥

इन्द्रो दुश्चवनो वज्री वृत्रारिर्वासवो वृषा ।
 वृद्धश्रवाः शुनासीरः सहस्राक्षो दिवस्पतिः ॥ १ ॥
 वास्तोष्पतिर्बलरिपुः पुरुहूतः पुरन्दरः ।
 मघवान् पूर्वदिक्पालः पृतनाषाद् सुराधिपः ॥ २ ॥
 संक्रन्दनो हरिहयो गोत्रभृत् पाकशासनः ।
 पुलोमशत्रुर्हरिवानूर्ध्वधन्वा शचीपतिः ॥ ३ ॥
 कारुर्जम्भरिपुर्जिष्णुर्मरुत्वान् हरिवाहनः ।
 स्वाराड्भुक्षाः सुत्रामा विडौजाः सितकुञ्जरः ॥ ४ ॥
 भूरिश्रवाश्चित्ररथः सुनासीरो युधिष्ठिरः ।
 परमन्युर्वज्रपाणिः शतमन्युर्विभीषणः ॥ ५ ॥
 आखण्डल उग्रधन्वा मेषाण्डोऽप्सरसां पतिः ।
 खदिरो माहिरो दाल्मिः शयीचिर्वियुनो जयः ॥ ६ ॥
 गौरावस्कन्दिवन्दीकौ वारणो देवदुन्दुभिः ।
 महेन्द्रो बाहुदन्तेयस्तुराषाड् वज्रदक्षिणः ॥ ७ ॥
 वृषण्वसु धनाद्यस्य पुराजः शान्तिकर्मकृत् ।
 सुतो जयो जयन्तश्च जयदत्तोऽप्यथो सुता ॥ ८ ॥
 जयन्ती देवनन्दी तु द्वाःस्थः सूतस्तु मातलिः ।
 प्रासादो वैजयन्तोऽस्य वैजयन्तो ध्वजोऽपि च ॥ ९ ॥
 अमरावत्यस्य पुरी स्यात् सुदर्शनमित्यपि ।
 अश्वोऽस्य वृषणश्च स्यादारामस्त्वस्य नन्दनम् ॥ १० ॥
 क्रीडासरो नन्दिसरः क्रीडाभूस्त्वस्य नन्दिका ।
 पुलोमजा शचीन्द्राणी पौलोमी जयवाहिनी ॥ ११ ॥
 ऐरावतो राथन्तरिरभ्रनागोऽभ्रमुप्रियः ।
 ऐरावणश्चतुर्दंष्ट्रः सूर्यभ्रातारिमर्दनः ॥ १२ ॥
 अस्त्रियौ वज्रकुलिशौ भिदुरं शतधारकम् ।
 व्याधामः पुंसि दम्भोलिः शतकोटिः पविर्भिदुः ॥ १३ ॥
 वह्निर्वैश्वानरो घासिः कृष्णवर्मा समन्तभुक् ।
 जातवेदा बृहद्भानुर्वीतिहोत्रस्तनूनपात् ॥ १४ ॥
 दहनो ज्वलनः शुष्मा रोहिताश्च उषर्बुधः ।
 शोचिष्केशस्त्रिधामाऽग्निरुदर्विः पावकोऽनलः ॥ १५ ॥
 हिरण्यरेताः सप्तार्चिर्वसुरेता हुताशनः ।
 कृपीटयोनिरर्चिष्मान् धूमकेतुर्दुरासदः ॥ १६ ॥

मन्त्रजिह्वः सप्तजिह्वः सुभिजह्वो हव्यवाहनः ।
 आश्रयाशो वातसखः कृशानुर्वीतसारथिः ॥ १७ ॥
 वभिर्भुजिः पचिः साचिश्चिरिर्वज्रतिरञ्जतिः ।
 जागृविः सहुरिः सद्विर्दमुना हवनो हवः ॥ १८ ॥
 सृदाकुर्भरथः पीथो जुहुराण्येषिराशिराः ।
 तेजोऽपिस्तमपांपित्तं स्वाहाऽग्नायी च तत्प्रिया ॥ १९ ॥
 स्कन्धाग्निः स्थूलकाष्ठाग्निर्मुर्मुस्तु तुषानलः ।
 छागणस्तु करीषाग्निर्मेघवह्निरिर्मदः ॥ २० ॥
 कुक्ष्यग्निर्हृच्छयोऽथौर्वे द्वौ संवर्तकवाडवौ ।
 सहरक्षा दवो दुधस्ताणैश्च क्षामतरत्समौ ॥ २१ ॥
 क्रव्यात्तु प्रेतदाह्माग्निर्देवाग्निर्हव्यवाहनः ।
 सहरक्षास्तु दैत्यानां पितृणां क्रव्यवाहनः ॥ २२ ॥
 अपोनपात्तु यज्ञाग्निः क्रत्वग्निः स्यादपान्नपात् ।
 शुक्रान्वाहार्यपचनावध्वरे दक्षिणानिले ॥ २३ ॥
 गार्हपत्यो गृहपतिः पवमानश्च पश्चिमे ।
 शंस्य आहवनीयश्च पूर्वोऽग्निर्हव्यवाहनः ॥ २४ ॥
 सभ्यावसथ्यौ तत्पूर्वावायुः स्यात् पाशुबन्धिकः ।
 पृथिकृद्वर्त्महोमेषु पदहोमेष्वाग्नीकवान् ॥ २५ ॥
 आधानादिष्वहस्तानः सुरभिर्यूपकर्मणि ।
 ब्रह्मौदनाग्निर्भरतो यविष्ठः सवनाहुतौ ॥ २६ ॥
 महिमास्तु विवाहप्रिवैश्वदेवाभिरङ्कृतः ।
 व्रतान्ते बहुरन्नादः सुलभः पाकयज्ञिकः ॥ २७ ॥
 सव्यस्तु मृतके वह्निरपसव्यस्तु सूतके ।
 धूमस्तरिर्मेघवाही धूपोऽसौ गन्धवासितः ॥ २८ ॥
 शिखा जिह्वार्चिरपुमान् कीला ज्वाला च नृक्षियोः ।
 भलका तु महाज्वाला प्रवर्यो नीलकोऽपि च ॥ २९ ॥
 सप्त जिह्वा पुनः काली कराली विष्फुलिङ्गिनी ।
 धूम्रवर्णा विश्वरुचिलोहिता च मनोजवा ॥ ३० ॥
 त्रयी स्फुलिङ्गोऽपुञ्जो ना खट्वाङ्गश्चाथ संवरः ।
 सन्तापः स्यात्प्रकाशस्तु द्योत आलोक आतपः ॥ ३१ ॥
 दीप्ताग्रं काष्ठमुल्का स्यात् क्रमकोऽलातमुल्मुकम् ।
 अङ्गारोऽस्त्रा प्रशान्तार्चिरिङ्गालः कारिकाभिविद् ॥ ३२ ॥
 भसितं भस्म भूतिः स्यादग्न्युत्पात उपाहितः ।

यमः पितृपतिर्दण्डधरो महिषवाहनः ॥ ३३ ॥
 यमराड् यमुनाभ्राता मन्दे वैवस्वतोऽन्तकः ।
 सावित्रेयः श्राद्धदेवः समवर्ती परेतराट् ॥ ३४ ॥
 कालः कृतान्तः शमनः कीनाशो दक्षिणाधिपः ।
 धर्मराजः पुराणान्तः कालकुन्थो विशीर्णपात् ॥ ३५ ॥
 पत्नी यमस्य धूमोर्णा चित्रगुप्तस्तु लेखकः ।
 पञ्जिका त्वग्रसन्धानी कालीची तु विचारभूः ॥ ३६ ॥
 नरको नारकोऽप्येष निरयो दुर्गतिः स्त्रियाम् ।
 अवीच्यन्ता रौरवाद्याः प्रायशो नरका नरि ॥ ३७ ॥
 नारका जन्तवः प्रेता यात्या अप्यातिवाहिकाः ।
 प्रेताः परेता वेताला गन्धर्वाः सत्त्वका ग्रहाः ॥ ३८ ॥
 यातना कारणा दुःखं त्वामनस्यं प्रसूतिजम् ।
 स्यात् कष्टं कृच्छ्रमाभीलं त्रिष्वेषां तद्वदर्थकाः ॥ ३९ ॥
 अथ रक्षांसि यातूनि राक्षसा अललोहिताः ।
 रात्रिञ्चरा रात्रिचराः क्रव्यात्क्रव्यादनैर्ऋताः ॥ ४० ॥
 कैकसेया यातुधानाः पुरुषादाः प्रवाहिकाः ।
 अनुषा विधुरा रक्तग्रहाः शङ्खव आशराः ॥ ४१ ॥
 अलक्ष्मीर्निर्ऋतिर्ज्येष्ठा रावणस्तु हरान्तः ।
 दशास्यो विंशतिभुजश्चतुष्पान्मानमन्दिरः ॥ ४२ ॥
 लङ्केश्वरो यातुपतिः सन्नाहोऽस्य विचोलकः ।
 चन्द्रहासस्तु खड्गोऽस्य क्रीडाभूस्त्वमरावली ॥ ४३ ॥
 अशोकवनिकोद्यानं त्रिशिराः समनीपदः ।
 इन्द्रजिन्मेघनादः स्यात् ग्रहस्तः स्यादलम्बुसः ॥ ४४ ॥
 वरुणः शीतलो वामो दुन्दुभिः संवृतोऽप्पतिः ।
 अम्बुवासोऽम्बुकान्तारः पाशी मकरवाहनः ॥ ४५ ॥
 प्रचेता यादसान्नाथः प्रत्यगाशापतिस्तथा ।
 जलभूषण उद्दामो गौरी तु वरुणप्रिया ॥ ४६ ॥
 वातो वायुर्जगत्प्राणः शुषिलः श्वसनोऽनिलः ।
 गन्धवाहो गन्धवहो मातरिश्वा समीरणः ॥ ४७ ॥
 युजिनो लघुगो वातिर्ध्वजप्रहरणो जगत् ।
 दैत्यदेवो बहः प्राणो नभः प्राणोऽङ्कतिः सरः ॥ ४८ ॥
 आशुगः पवनः स्पर्शः पवमानः प्रभञ्जनः ।
 मरुद्गुलिध्वजो मर्कः समीरोऽग्निसखश्चलः ॥ ४९ ॥

शुष्मिर्महाबलो वेगी नभोजातः सदागतिः ।
 नभस्वान् मारुतः शीघ्रः पृषदश्वः प्रकम्पनः ॥ ५० ॥
 सङ्क्रावातः सवृष्टिः स्याद्वात्या वातस्तु मण्डली ।
 मृदुवातश्चिञ्चलिको लेढा लिट् सौरतोऽपि च ॥ ५१ ॥
 मध्यमो हारितो नेरी यौनिकः स्वेदचूषकः ।
 खरः स्वरिङ्गणोऽथासौ ग्रीष्मोऽभ्रमानिलोऽनिलः ॥ ५२ ॥
 पयोदान्तस्तु पवनो वसन्तेऽमलपालिकः ।
 गरवायुर्निदाघेऽल्पः शिशिरे सपुटानिलः ॥ ५३ ॥
 जारवायुस्तु हेमन्ते शारदः शारणः शरः ।
 गोगन्धनः पुरोवात उत्तरस्तु हिमानिलः ॥ ५४ ॥
 रंहस्तरः क्ली प्रसभो जवो वेगः स्यदो रयः ।
 कुबेरो यक्षराड् यक्षः कुतनुः किन्नरेश्वरः ॥ ५५ ॥
 मनुष्यधर्मैलविलः पौलस्त्यो धनदो धनी ।
 कैलासनाथस्त्रिशिरा धनाध्यक्षो वटाश्रयः ॥ ५६ ॥
 निधिपालो वैश्रवणो वित्तेशो नरवाहनः ।
 राजराजः पराविद्धः किशाली गुह्यकेश्वरः ॥ ५७ ॥
 एकपिङ्गो रुद्रसखः कुडः पुण्यजनेश्वरः ।
 इच्छावसू रत्नगर्भो रत्नहस्तः सितोदरः ॥ ५८ ॥
 अस्योद्यानं चैत्ररथं पुत्रस्तु नलकूबरः ।
 पुरी कैलाससारास्य विमानं पुष्पकोऽस्त्रियाम् ॥ ५९ ॥
 निधानं गूढकोशो ना निधिः शेवधिरस्त्रियाम् ।
 भेदाः पद्मो महापद्मः शङ्खो मकरकच्छपौ ॥ ६० ॥
 मुकुन्दकुन्दनीलाश्च चर्चश्चेति निधेर्नव ।

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां
 स्वर्गकाण्डे लोकपालाध्यायः ॥ २ ॥